

Практична робота №1 “Структура споживання родин із різним рівнем доходів”

Урок №6

Дата _____

Практична робота №1

Структура споживання родин із різним рівнем доходів ”

Мета практичної роботи:

- навчитися аналізувати зміну структури витрат домогосподарств залежно від розміру доходів;
- побудувати стовпчикову діаграму на підставі табличних даних;
- порівняти рівень життя в різних країнах відповідно до закону Енгеля.

Хід роботи:

У XIX столітті німецький статистик Ернст Енгель дослідив залежність між зростанням доходів населення і питомою вагою витрат на різні потреби. На його думку, чим бідніша сім'я, тим більша частка всіх витрат виділяється на придбання продуктів харчування. В міру зростання доходів родини питома вага витрат на харчування витрат скорочується, частка витрат на житло, комунальні послуги, одяг може не змінюватися, а питома вага всіх інших витрат збільшується.

Таблиця сукупних витрат домогосподарств України (2009)

Середньодушові доходи на місяць	Усі витрати на одне домогосподарство в місяць, гривень	Відсоток до загального обсягу витрат			
		Продовольчі товари (включаючи харчування поза домом, алкогольні напої та тютюнові вироби)	Непродовольчі товари і послуги	У тому числі оплата житла, комунальних продуктів і Послуг	Неспоживчі сукупні витрати
До 300 грн	1136,7	70,2	27,1	7,8	2,7
300,01-480	1732,2	71,1	24,9	7,8	4,0
480,01-660	2079,9	65,4	29,0	8,0	5,6
660,01-840	2159,0	61,6	30,7	8,4	7,7
840,01-1020	2299,6	59,7	32,0	8,2	8,3
1020,01-1200	2579,6	57,9	32,8	8,4	9,3

Завдання І: Як змінюється частка витрат на продовольчі товари українських домогосподарств залежно від зміни доходів?

Правильно: Із зростанням середньодушових доходів частка витрат на продовольчі товари зменшується: домогосподарства з найменшими доходами, до 480 грн, витрачають на харчування більше 70% бюджету, а домогосподарства з найвищими доходами, більшими за 1920 грн, витрачають лише 41% на харчування.

Завдання II: Чи свідчать ці дані про те, що бідніші домогосподарства із доходами до 300 грн. На одного члена родини в місяць більше купують продуктів харчування, ніж родини із доходами понад 1920 грн на місяць?

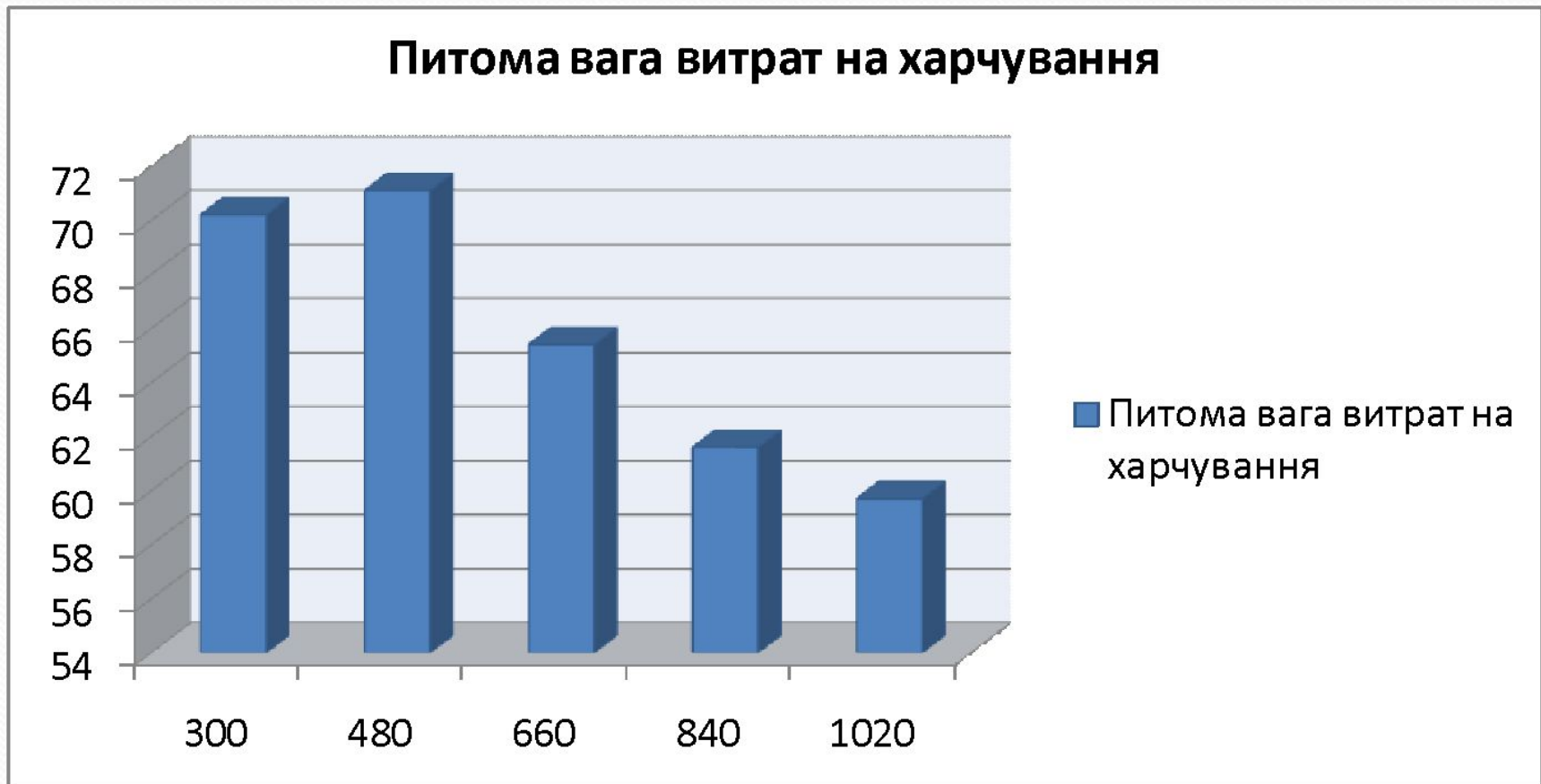
Ні. В економіці розрізняють абсолютні і відносні показники. В даному випадку абсолютним показником витрат на харчування в цілому по Україні буде сума коштів у гривнях: 1514,76 грн. А відносним показником є частка витрат на харчування в загальній сумі витрат: 55%.

Завдання III. Чи підтверджує структура витрат українських домогосподарств закон Енгеля?

Так, за цим можна спостерігати із таблиці

1. Питома вага витрат на харчування із зростанням доходів зменшується (від 70,2% до 41%);
2. Питома вага витрат на житло і комунальні послуги із зростанням доходів змінюється не дуже сильно (з 7,8% до 6,4%).
3. Питома вага інших витрат зростає:
 - непродовольчі товари і послуги з 27,1% до 35,1%;
 - неспоживчі витрати з 2,7% до 23,9%.

Завдання II. Побудуйте стовпчикову діаграму частки витрат на харчування українських домогосподарств з різним рівнем доходів.

Завдання 3. Порівняйте дані про структуру витрат сімей у різних країнах світу, що наведені у таблиці “Структура кінцевого споживання домашніх господарств у окремих країнах світу (у відсотках, середнє значення за 2005-2009 рр.)

Країна	Разом	У тому числі							
		продукти харчування, напої та тютюнові вироби	одяг і взуття	оплата житла та комунальних послуг	меблі та обладнання для будинку	медичні послуги	транспорт і зв'язок	відпочинок, культура і освіта	інше
Велика Британія	100	14,5	5,1	14,9	5,1	8,8	13,7	17,1	20,9
Угорщина	100	23,9	4,7	16,7	5,7	9,9	15,7	14,9	8,5
Німеччина	100	12,4	5,2	19,1	5,7	10,4	13,7	14,0	19,5
Італія	100	15,0	7,9	16,7	8,1	10,4	13,2	14,1	14,7
Португалія	100	19,6	6,7	9,1	6,4	9,3	17,2	16,4	15,3
Росія	100	38,7	11,4	5,8	4,5	7,4	11,3	9,6	11,3
Україна	100	45,4	4,7	9,3	2,2	7,6	8,7	11,2	10,9
Швеція	100	11,8	3,8	21,4	3,4	10,4	11,3	17,3	20,65
Ізраїль	100	17,5	2,9	21,4	6,5	10,0	9,8	19,4	12,5
Японія	100	15,5	5,0	20,8	4,5	10,6	10,3	12,8	20,6
США	100	8,7	5,0	15,8	4,8	15,9	12,0	16,7	21,1

Дайте відповіді на запитання:

1) Як відрізняється частка витрат на харчування у високорозвинених країнах світу та в Росії і Україні? Про що свідчить ця відмінність?

Високорозвинені країни (Велика Британія, Німеччина, Італія, Швеція, Японія, США) – 8,7% – 15,5%. Росія, Україна – 38,7%, 45,4%, тобто цей показник в Росії і Україні вищий.

2) Чи можна за питомою вагою витрат на харчування зробити висновок про доходи сімей в різних країнах?

Так, за законом Енгеля можна зробити такий висновок: оскільки витрати на харчування в Україні перевищують 45%, то доходи українців менші за доходи населення у високорозвинених країнах.

Завдання 4. Поясніть, чи справедливе таке твердження: «Кількість товарів і послуг, яку може купити родина, залежить виключно від рівня її доходу».

Ні, не справедливе. Розмір доходів має суттєве значення, оскільки при більшому доході можна придбати більше однакових товарів. Але за рівних доходів можна купити різний обсяг споживних благ, оскільки ціна благ різниться. Під час інфляції обсяг споживання родин зменшується якщо дохід не змінився. Отже, кількість товарів і послуг, придбаних родиною, залежить не тільки від рівня доходів, але й від цін на товари та послуги.